

Etcètera

Etcètera és la forma amb què hem adoptat la locució llatina «et caetera», que significa «i la resta», i amb la qual substituïm la part final d'una exposició o bé d'una enumeració d'elements que resultaria prolixa i innecessària en la seva totalitat. Generalment s'escriu la seva forma abreujada etc.

Hem observat, però, que prou sovint, n'hi ha que, sens dubte influïts per la freqüència amb què en català apareix el grup consonàntic tz, en mots com atzar, dotze, setze, guitza i, especialment, en el sufix verbal tan usual -itzar, (realitzar, idealitzar, etc.) i creient potser que aquesta locució i la seva forma abreujada han de revestir necessàriament en català una forma diferent que en castellà, en lloc de etcètera i etc. escriuen «etzètera» i «etz.». I, de fet, és cert que no és pas infreqüent la pronunciació d'aquests mots amb s sonora, que és el so que correspon, en català, en totes les ocasions, al signe gràfic z. Convé, per tant, desfer aquesta idea errònia: en català, com en les altres llengües, mantenim la c originària de etcètera, a la qual cal donar la pronunciació de s sorda, com en els altres mots en què apareix en la mateixa posició.

En l'ús d'aquests recursos del llenguatge i de l'escriptura que permeten de sobreentendre un nombre il·limitat de coses que no es diuen, es peca moltes vegades per excés i per immoderació, a causa de l'afany de potenciar aquesta capacitat d'indicar coses sobreenteses i potser també, algun cop, a causa de la incapacitat del parlant —o del qui escriu— per a dir-les realment. Amb una mateixa funció que etcètera es poden usar els punts suspensius (—). No sembla, però, enraonat de duplicar aquesta funció com fan alguns, usant totes dues coses alhora. La vehemència del llenguatge oral duu també a cops a expressar els elements sobreentesos d'una enumeració o exposició no amb un simple etcètera sinó amb una rastellera indefinida. Alguns, encara, després d'haver usat aquesta locució, com si desconfiessin aleshores de la seva capacitat, enumeren tot seguit aquells elements sobreentesos que havia substituït. No cal dir que el llenguatge escrit, més ponderat i reflexiu, ha de prescindir d'aquests procediments.

Creiem, però, que resulta lícit el doble ús de la locució etcètera, que a algú li sembla superflu: al final d'una sèrie d'enumeracions incompletes, indicant, en primer lloc, els elements sobreentesos de la darrera enumeració i, en segon lloc, les altres enumeracions similars que també se sobreenten.